

Staatssecretaris van Defensie
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

Verzenddatum

Bijlagen
2

Uw kenmerk

Ons kenmerk
3405532

Onderwerp

Nationaal Programma Ruimte voor Defensie, zienswijze
ontwerpprogramma

Geachte staatssecretaris,

Defensie heeft meer ruimte nodig om klaar te staan voor dreiging nu en in de toekomst. Wij onderschrijven het belang van een goed functionerende Defensie en zijn bereid bij te dragen aan uitbreiding van Defensie en daarmee aan de nationale veiligheid.

Het kabinet heeft het ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) en bijbehorend MER vastgesteld. Uw ministerie heeft deze van 28 mei 2025 tot en met 9 juli 2025 ter inzage gelegd. Naar aanleiding hiervan maken wij van de gelegenheid gebruik om een zienswijze in te dienen.

De komst van Defensie heeft grote impact op onze provincie en onze inwoners. Zoals wij ook in onze zienswijze bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) hebben aangegeven - bij brief van 8 februari 2024 met kenmerk 3212231 - bezien wij de mogelijke komst van defensieonderdelen in het licht van een meer evenwichtige ontwikkeling van Flevoland en hoe de defensieonderdelen passen bij de kracht en de kenmerken van het gebied.

Het kabinetsbesluit dat nu voorligt betekent voor Flevoland:

- De komst van een kazerne aan de Spiekweg te Zeewolde;
- Het stationeren van jachtvliegtuigen in de vorm van militair medegebruik op Lelystad Airport. Op een later moment besluit het kabinet over de opening van Lelystad Airport voor groothandelsverkeer;
- Een uitbreiding van het laagvlieggebied voor helikopters en
- Een drone-verbinding tussen Deelen en Marknesse (MITC).

Flevoland was tot voor kort nog in beeld voor een springstof oefenterrein in Lelystad en een grootschalige munitieopslag in de gemeente Dronten.

- Voor de grootschalige munitieopslag is Staphorst als voorkeurslocatie aangewezen;
- Voor het springstof oefenterrein is in het ontwerp NPRD geen voorkeurslocatie opgenomen.

Hierna gaan wij in op de verschillende defensieonderdelen in relatie tot Flevoland, het MER en het vervolgproces.

Kazerne

Wij zijn positief over de komst van de kazerne voor ondersteunende diensten naar Flevoland. De kazerne biedt kansen voor werkgelegenheid, opleidingen en voorzieningen in Flevoland,

voornamelijk in de sectoren hightech en zorg. Ook op het vlak van infrastructuur, energie en water biedt de komst van de kazerne mogelijkheden. De effecten op de mobiliteit zijn nog niet duidelijk. Wij willen daarom samen met u deze effecten in een groter gebied nader onderzoeken aan de hand van de jongste verkeersgegevens en prognoses.

Met betrekking tot stikstof is geconcludeerd dat de komst van de kazerne leidt tot een lagere uitstoot vanuit het betrokken gebied dan nu het geval is. Gelet op de impact van de kazerne op de zittende agrarische ondernemers – die mogelijk elders hun bedrijf voort willen zetten – en de problematiek rondom de PAS-melders, zijn wij van mening dat de stikstof ook hiervoor ingezet moet worden.

Nu de locatie bekend is, moet er snel duidelijkheid komen voor de perceeigenaren die worden geraakt door de komst van de kazerne. Wij gaan ervan uit dat Defensie invulling geeft aan het ruimhartig ontzorgen van de betrokken agrariërs. Hierbij is actieve betrokkenheid van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) van belang.

Jachtvliegtuigen

Lelystad Airport is de voorkeurslocatie voor het stationeren van jachtvliegtuigen met daarbij een Main Operating Basis. De regio werkt al meer dan 15 jaar samen met Schiphol en het Rijk om Lelystad Airport open te stellen voor groothandelsverkeer. De komst van groothandelsverkeer geeft de regio een economische impuls. In aanloop naar de komst van het groothandelsverkeer zijn er investeringen op en rond het vliegveld gedaan en is er vormgegeven aan samenwerking met de omgeving. Bij openstelling voor groothandelsverkeer zijn de beoogde synergievoordelen van militair medegebruik te behalen.

De provincie houdt dan ook vast aan de harde voorwaarde om stationering van jachtvliegtuigen te combineren met openstelling van Lelystad Airport voor groothandelsverkeer (vakantievluchten). Zonder die openstelling, zullen wij ons blijven verzetten.

Wij rekenen erop dat het kabinet zo snel mogelijk een besluit neemt over openstelling van Lelystad Airport voor 10.000 vakantievluchten. Het luchthavenbesluit van 2015 biedt reeds de ruimte hiervoor. Daadwerkelijke ingebruikname kan nadat de natuurvergunning is verleend.

De mogelijke komst van jachtvliegtuigen heeft veel impact op de omgeving. In het MER is uitgegaan van bestaande uitvliegroutes. Bij komst van de jachtvliegtuigen is optimalisatie van deze routes nodig om de impact zoveel als mogelijk is te beperken. Daarnaast zijn afspraken over vlieghoogten en tijden gewenst. Ook bij optimalisatie wordt een aantal omwonenden en omliggende (agrarische) bedrijven direct geraakt. Voor hen moet er snel duidelijkheid komen. Ook hiervoor pleit de provincie voor het ontzorgen van de betrokken agrariërs en voor actieve betrokkenheid van het RVB.

Laagvlieggebied helikopters

Op en rond het Ketelmeer is een voorkeurslocatie (N7) voor laagvliegen met helikopters aangewezen. Het vormt een uitbreiding van het bestaande laagvlieggebied (B6). Binnen het gebied liggen een stiltegebied, een Natura 2000 gebied, meerdere recreatieve locaties en locaties voor toekomstige woningbouw. Graag maken wij met u afspraken over het daadwerkelijke gebruik van het laagvlieggebied en toekomstige ontwikkelingen in het gebied.

Drone-verbinding met Marknesse (MITC)

De drone-verbinding tussen Deelen en Marknesse zien wij als een bevestiging van de rol en positie van het Mobiliteits- en Infrastructuur Test Centrum (MITC). Wij zijn verheugd dat Defensie hier het Quick Response Drone Facility (QRDF) heeft geopend. Het MITC is een broedplaats voor innovatie. Graag pakken wij de verdere doorontwikkeling hiervan samen met u op.

Springstof oefenterrein en munitieopslag

Flevoland was tot voor kort nog in beeld voor twee andere defensieonderdelen: een springstof oefenterrein in Lelystad en een grootschalige munitieopslag in Dronten.

De druk op de ruimte in Flevoland is groot. Juist om agrariërs perspectief te bieden, zorgen we er in

Flevoland voor dat hoogwaardige agrarische gronden behouden blijven: voedsel voor nieuwe generaties. Gelet hierop en op de impact van de komst van de andere defensieonderdelen vinden wij het logisch dat Flevoland niet meer in beeld is voor deze twee behoeften.

Het MER

Wij hebben veel waardering voor de wijze waarop het MER-onderzoek is uitgevoerd en is gepresenteerd. In de bijlage hebben wij opmerkingen opgenomen, waarbij wij ons vooral hebben gericht op de aspecten die van belang zijn voor het vervolgtraject.

De belangrijkste daarvan zijn hiervoor al benoemd: onderzoek naar de mobiliteitsgevolgen van de komst van de defensieonderdelen en de optimalisatie van vliegroutes bij komst van jachtvliegtuigen.

Het vervolg

In het participatieplan dat gelijktijdig met het NRD bekend is gemaakt, is globaal aangegeven hoe Defensie het vervolgproces wil inrichten. In de bijlage bij het ontwerp NPRD is een strategische uitvoeringsparagraaf gegeven. Hieruit blijkt dat uw Ministerie snel wilt starten met de kazerne, het stationeren van jachtvliegtuigen en stationering en corridors voor de cargodrones. Voor de kazerne is daarbij voorzien in een gebiedsproces. Wij gaan ervan uit dat ook voor het stationeren van de jachtvliegtuigen een gebiedsproces wordt voorzien.

Zoals hiervoor is aangegeven, willen wij voor de bewoners en ondernemers die direct door de komst van een defensieonderdeel worden geraakt (kazerne en jachtvliegtuigen) zo snel mogelijk helderheid. Verder pleiten wij ervoor dat zij zoveel mogelijk ontzorgd worden. Daaronder verstaan wij zowel financieel compenseren als het begeleiden naar een mogelijk nieuwe plek. Inzet van het RVB is hiervoor belangrijk. De inzet van het RVB is ook voor andere opgaven in Flevoland belangrijk, zoals voor woningbouw en netcongestie. Daarom pleiten wij voor een strategische alliantie tussen regio en het Rijk over de rol van het RVB bij de gebiedsprocessen zodat de inzet gecoördineerd is.

In het ontwerp NPRD staan voor het vervolg verschillende inhoudelijke aandachtspunten genoemd. Deze aandachtspunten herkennen wij.

Daarnaast hebben wij, voor de voorkeurslocaties die in het ontwerp NPRD zijn opgenomen, een inventarisatie gemaakt van mogelijke gesprekspunten voor het vervolgproces. Deze zijn opgenomen in het document Defensieopgave in Flevoland, welke is bijgevoegd.

Wij willen graag een volwaardige partner zijn in de uitwerking van de defensieopgave, bij het vormgeven van vervolgonderzoeken en bij de bijbehorende gebiedsprocessen.

Onze inzet hierbij is: bijdragen aan een veiliger Nederland én aan een veerkrachtig Flevoland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Bijlagen:

1. Opmerkingen naar aanleiding van de MER
2. Document Defensieopgave in Flevoland; Een gedeelde opgave, een gezamenlijke route